

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до семінарських занять та самостійної роботи
з дисципліни «Культурологія»
для здобувачів освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 033 «Філософія»
денної форми навчання

Черкаси
2024

УДК 16(07)
М54

Затверджено Вченою радою ФГТ
протокол № 6 від 12.02.2024 р.
згідно рішення кафедри
філософських і політичних наук,
протокол № 9 від 25.12.2023 р.

Упорядник: Рилова О.Ю., викладач

Рецензент: Даценко В. С., к.ф.н., доцент

М 54 **Методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «Культурологія» для здобувачів освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 033 «Філософія» денної форми навчання / [Упоряд. Рилова О.Ю.]; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2024. 18 с. Назва з титульного екрана.**

У методичних рекомендаціях міститься інформація щодо підготовки до семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «Культурологія». Подано завдання для підготовки студентів за темами семінарських занять, теми доповідей та презентацій, питання та завдання для самостійного вивчення дисципліни, питання для самоперевірки, перелік необхідної літератури. Для студентів спеціальності 033 Філософія.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Тематичний план	6
2. Структура семінарських занять	6
3. Перелік питань для підсумкового контролю	16
Список використаної літератури	18

Вступ

Засвоєння культурологічних знань є невід'ємною рисою сучасної освіти та професійної підготовки. Провідне значення культурології пояснюється передусім тим, що культура є могутнім фактором соціального розвитку, відображає якісну характеристику суспільного життя. Вона уособлює специфічний спосіб людської життєдіяльності, зафіксований у результатах праці, системі соціокультурних норм, цінностей та установок.

Методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «Культурологія» укладено відповідно до освітньо-професійної програми здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 033 «Філософія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні концептуальні парадигми культурології; історичний, філософський, мистецький чинники культурного процесу, його етапи та закономірності.

Міждисциплінарні зв'язки: знання з культурології можуть бути використані під час вивчення таких навчальних дисциплін як історія філософської та політичної думки, історія та культура України, соціальна філософія та філософія історії, соціологія, Конструювання реальності (парадигми та моделі картини світу), релігієзнавство та міжконфесійні відносини, естетика, філософська антропологія, антропосоціогенез тощо.

Метою викладання навчальної дисципліни «Культурологія» є формування сучасних наукових знань про закономірності культурного процесу, культуру як специфічний та унікальний феномен людства, формування оціночного і інформаційного аспектів свідомості сучасних студентів, розвиток умінь оцінювати досягнення культури на основі історичного контексту їх створення, самостійно набувати і поповнювати надалі досвід освоєння культури.

Завдання курсу: через вивчення і ґрунтовне знання філософських та гуманістичних засад розуміння і тлумачення культури сформувати як науковий світогляд студентської молоді, так і високий рівень культури особистості, сприяти вихованню високих моральних якостей громадянина України, поваги і любові до своєї Батьківщини, толерантного ставлення до інших національностей та їх культур. Оволодіння основними термінами та поняттями культурології на рівні відтворення, тлумачення та використання в повсякденному житті; набуття навичок та вмінь застосування отриманих знань для визначення лінії особистої поведінки в умовах розмаїття культур.

Результати навчання (відповідно до ОПП):

- аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики;
- розуміти основні культурологічні поняття, напрями та концепції культурології, особливості різних культурних епох та регіонів планети, їх духовні цінності та пріоритети;
- розкривати роль культури в людській діяльності; пояснювати місце і роль української культури у світовій культурі;

- розуміти способи зберігання і передачі соціального досвіду, базисних цінностей культури, аналізувати національний інформаційний простір в контексті формування суспільної думки та забезпечення інформаційної безпеки особи, суспільства та держави;

- використовувати в подальшій життєдіяльності досвід освоєння культури, визначати культурний контекст, застосовувати отримані знання в майбутній професійній діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин 4 кредити ЄКТС.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва теми	Форми організації навчання, кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль №1. Теорія культури				
1.	Культурологія як наука і навчальна дисципліна	6	4	9
2.	Сутність культури та її генеза. Типологія культури	4	2	9
3.	Інформаційно-знакове розуміння культури. Типологія знакових систем культури	4	2	9
4.	Соціокультурна динаміка	4	2	9
	Усього годин за 1 модуль	18	10	36
Змістовий модуль №2. Історія культури				
5.	Культура стародавнього світу	6	2	7
6.	Культура Середньовіччя і Ренесансу	4	2	8
7.	Європейська культура Нового і Новітнього часу	4	2	8
8.	Феномен української культури і тенденції її розвитку	4	2	7
	Усього годин за 2 модуль	18	8	30
	Разом	36	18	66

2. СТРУКТУРА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Теорія культури

Тема: Культурологія як наука і навчальна дисципліна

План

1. Предмет й основні завдання культурології.
2. Специфіка культурологічного знання.
3. Структура культурологічного знання.
4. Категорії культурології.
5. Методи культурологічних досліджень.
6. Основні концепції культурології.

Теми доповідей та презентацій

1. Зростання ролі культури як історична закономірність.
2. Становлення уявлень про предмет культурології.
3. Леслі Уайт про становлення науки про культуру.
4. Культурологічна проблематика у працях О. Шпенглера.
5. Культурологічна проблематика у працях А. Тойнбі.
6. Культурологічна проблематика у працях К. Ясперса.
7. Культурологічна проблематика у працях М. Вебера.
8. Культурологічні ідеї З. Фрейда.
9. Методи культурологічних досліджень.

Питання для повторення та обговорення

1. У чому полягає специфіка культурологічного знання?
2. Визначіть предмет культурології та її основні завдання.
3. У чому полягає інтегративний характер культурології як науки?
4. Поясніть роль і місце філософії культури в культурологічних дослідженнях.
5. У чому полягає відмінність предмета дисципліни «історія культури» та «історична культурологія»?
6. Назвіть основні складові культурології.
7. Розкрийте зміст головних методів культурологічних досліджень.
8. Поясніть зміст основних категорій культурології.
9. Дайте загальну характеристику та вкажіть на особливості еволюціоністських та функціональних концепцій культури.
10. У чому полягає відмінність постструктуралістських і структуралістських підходів щодо дослідження культури?
11. Поясніть особливості формування української культурологічної думки.

Список рекомендованої літератури

1. Герчанівська П. Е. Культурологія : навч. посіб. для дистанційного навчання / за ред. В. І. Панченко. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Університет «Україна», 2006. С. 14–26.
2. Козира Є.В. Культурологія : навчальний посібник. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2017. С. 5–22 с.
3. Культурологія : навч. посіб. / В. І. Абрамов, Б. Г. Мачульський, Т. С. Пітякова та ін. Київ : КНЕУ, 2007. С. 5–61.
4. Культурологія : курс лекцій / Сабадаш Ю. та ін. Київ : Ліра-К, 2021. С. 7–32.
5. Культурологія : навчальний посібник. Вид. 3-є, переробл. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2019. С. 7–18.
6. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. А.Є. Конверського. Харків : Фоліо, 2013. С. 17–73.
7. Матвеева Л. Л. Культурологія : курс лекцій : навч. посіб. Київ : Либідь, 2005. С. 12–75.
8. Основи культурології / за ред. Л. Сандюк, Н. Щубелки. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. С. 10–53.

Тема: Сутність культури та її генеза. Типологія культури

План

1. Етимологія слова «культура» та історія його вживання.
2. Еволюція поглядів на культуру.
3. Сутність культури.
4. Генеза культури.
5. Функції культури.
6. Поняття типу, типології та типологізації культури.
7. Матеріальна та духовна культура.
8. Світова та національна культура.
9. Масова та елітарна культура.
10. Контркультура та субкультури.
11. Історична типологія культури.
12. Культура та цивілізація: проблеми взаємодії.

Теми доповідей та презентацій

1. Аналіз поняття «культура» від Античності до наших днів.
2. Місце і роль культури в житті сучасного суспільства та людини.
3. Культура як спосіб життя.
4. Культура як історична цілісність.
5. Форми духовної культури.
6. Діалог культур.
7. Історичні етапи взаємодії людини і природи.
8. Поняття цивілізації в різні історичні епохи.

Питання для повторення та обговорення

1. Порівняйте зміст поняття «культура» у словосполученнях «сільськогосподарські культури», «культура горців», «будинок культури», «культура співу», «культурна людина», «все було культурно», «трипільська культура», «служитель культу», «філософія культури», «інститут культури», «культурні зв'язки». Що спільного є у всіх цих словосполученнях? В якому з них, на вашу думку, слово «культура» вжито недоречно, чому?
2. Що спільного у словах «культиватор», «колонія», «культ»?
3. Проаналізуйте еволюцію розуміння поняття «культура».
4. Розтлумачте поняття артефакт.
5. Чи вважаєте ви, що походження людини та походження культури – це той самий процес?
6. Охарактеризуйте основні теоретичні позиції щодо взаємодії культури і цивілізації.
7. Як здійснюється типологізація культур?
8. Які методологічні підходи можуть покладатися в основу класифікації культур за історичним типом?
9. У чому полягають особливості цивілізаційного (культуро логічного) підходу до проблеми історичної типології культур?

10. У чому полягають особливості господарсько-побутової типології культур?

Список рекомендованої літератури

1. Герчанівська П. Е. Культурологія : навч. посіб. для дистанційного навчання / за ред. В. І. Панченко. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Університет «Україна», 2006. С. 27–139.
2. Культурологія : навч. посіб. / В. І. Абрамов, Б. Г. Мачульський, Т. С. Пітякова та ін. Київ : КНЕУ, 2007. С. 62–112.
3. Культурологія : курс лекцій / Сабадаш Ю. та ін. Київ : Ліра-К, 2021. С. 33–79.
4. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. А. Є. Конверського. Харків : Фоліо, 2013. С. 75–154.
5. Матвєєва Л. Л. Культурологія : курс лекцій : навч. посіб. Київ : Либідь, 2005. С. 76–124.
6. Подольська Є. А., Лихвар В. Д., Погорілий Д. Є. Кредитно-модульний курс культурології : навчальний посібник. Київ : Фірма «Інкос», Центр навчальної літератури, 2006. С. 11–19.

Тема: Інформаційно-знакове розуміння культури. Типологія знакових систем культури

План

1. Культура як світ артефактів.
2. Культура як світ смислів. Види смислів: знання, цінності, регулятиви.
3. Культура як світ знаків.
4. Культура як інформаційний процес.
5. Типологія знаків.
6. Природні знаки.
7. Функціональні знаки.
8. Іконічні знаки.
9. Конвенційні знаки.
10. Вербальні знакові системи – природні мови.

Теми доповідей та презентацій

1. Семіотика як наука про знакові системи.
2. Соціокультурна комунікація та її типи.
3. Свобода та нормативність в культурі.
4. Відповідальність як критерій моральної зрілості людини.
5. Розуміння та інтерпретація текстів культури.

Питання для повторення та обговорення

1. У чому полягає сутність знакового підходу до аналізу культури?
2. Дайте визначення поняттям «знак» та «знакова система».
3. Назвіть спільні риси знаку та символу.
4. Що вивчає семіотика?

5. Які типи знаків використовують у культурі?
6. Розкрийте аспекти знакового виміру культури.
7. У чому полягає особливість мови культури?
8. Назвіть головні компоненти аналізу мови культури.
9. Які основні ознаки тексту культури?

Список рекомендованої літератури

1. Герчанівська П. Е. Культурологія : навч. посіб. для дистанційного навчання / за ред. В. І. Панченко. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Університет «Україна», 2006. С. 203–212.
2. Культурологія : навч. Посіб. / В. І. Абрамов, Б. Г. Мачульський, Т. С. Пітякова та ін. Київ : КНЕУ, 2007. С. 113–186.
3. Подольська Є. А., Лихвар В. Д., Погорілий Д. Є. Кредитно-модульний курс культурології : навчальний посібник. Київ : Фірма «Інкос», Центр навчальної літератури, 2006. С. 20–29.

Тема: Соціокультурна динаміка

План

1. Поняття соціокультурної динаміки.
2. Характерні риси основних культурних процесів.
3. Творчість як джерело соціокультурної динаміки.
4. Типи творчої діяльності.
5. Еволюціоністські моделі соціокультурної динаміки.
6. Концепції циклічного розвитку культури.
7. Хвильові моделі динаміки культури.
8. Синергетичний підхід до соціокультурної динаміки.
9. Традиційна та інноваційна культури.
10. Темпоральне розшарування культури.

Теми доповідей та презентацій

1. Механізми культурної динаміки.
2. Модернізація традиційних культур.
3. Глобалізація культури в сучасному світі.
4. Культурна ідентичність особистості.
5. Місце і роль мистецтва в житті сучасної людини.
6. Творчість в умовах ринкової економіки.

Питання для повторення та обговорення

1. Визначіть поняття «соціокультурна динаміка».
2. Поясніть відмінності між макродинамікою та мікродинамікою культури.
3. Назвіть і поясніть основні типи процесів культурної динаміки.
4. Поясніть причини регресивних змін у культурі.
5. Дайте визначення та поясніть особливості соціокультурної творчості.
6. Назвіть та поясніть основні типи творчої діяльності.

7. Поясніть особливості еволюціоністської моделі динаміки культури.

Список рекомендованої літератури

1. Культурологія : навч. Посіб. / В. І. Абрамов, Б. Г. Мачульський, Т. С. Пітякова та ін. Київ : КНЕУ, 2007. С. 187–231.
2. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. А.Є. Конверського. Харків : Фоліо, 2013. С. 156–188.
3. Матвеева Л. Л. Культурологія : курс лекцій : навч. посіб. Київ : Либідь, 2005. С. 125–146.
4. Основи культурології / за ред. Л. Сандюк, Н. Щубелки. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. С. 54–61.

Змістовий модуль №2. Історія культури

Тема: Культура стародавнього світу

План

1. Значення культури Стародавнього Сходу для людської цивілізації.
2. Досягнення культури Месопотамії та Стародавнього Єгипту.
3. Своєрідність культурної старовини Індії та Китаю.
4. Місце античності в історії світової культури.
5. Особливості античної культури.
6. Крито-мікенська цивілізація. «Грецька міфологія».
7. Наука, література і мистецтво в Стародавній Греції.
8. Стародавні Олімпійські ігри.
9. Культура епохи еллінізму.
10. Культура раннього Риму.
11. Культура Риму часів республіки.
12. Культура Римської імперії.

Теми доповідей та презентацій

1. «Кодекс Хаммурапі» – перший в історії збірник законів.
2. Єгипетські піраміди – монументальна кам'яна архітектура.
3. Поеми «Махабхарата» і «Рамаяна» – цінне джерело для вивчення індійської культури.
4. Місце античності в історії світової культури.
5. Грецька культура і становлення європейської цивілізації.
6. Гуманістична суть античної грецької культури.
7. Театр – важливе досягнення давньогрецької культури.
8. Олександрія Птолемеїв – один з головних осередків елліністичної культури.
9. Марк Туллій Цицерон – великий римський оратор, письменник і філософ.
10. Виникнення християнства і криза античної культури.
11. Древньоримська культура – джерело і основа дальшого культурного розвитку Європи.

Питання для повторення та обговорення

1. Де були найсприятливіші умови для розвитку стародавньої землеробської культури?
2. Чому сучасний світ – це сплав східних та західних культур?
3. Коли починає виникати державність?
4. Що таке піктографія та ідеографія?
5. Як звали міфічного вавилонського героя, про якого написано поему?
6. Що спільного між «висячими садами» Семіраміди і зіккуратом?
7. В палаці якого царя прощалось військо з помираючим Олександром Македонським?
8. Назвати знак-малюнок, який означав слово, частину слова, за допомогою якого можна було надовго зберегти в пам'яті і передати іншій людині необхідні дані.
9. Хто такі жерці?
10. Яку фортифікаційну споруду видно навіть з Місяця?
11. Що означає термін «античність»?
12. Яке місце античності в історії світової культури?
13. В чому відмінність античної культури від давньосхідної?
14. Які причини швидкого розвитку Стародавньої Греції?
15. В чому полягає гуманістична суть античної грецької культури?
16. Який вплив грецької культури на становлення європейської цивілізації?
17. Що сприяло створенню єдиної елліністичної культури?
18. Що таке етруска культура?
19. Який зв'язок культури Стародавнього Риму з культурою Стародавньої Греції?
20. Яким чином давньоримська культура послужила джерелом і основою подальшого культурного розвитку Європи?
21. Чому Рим був духовним центром Європи протягом всього середньовіччя?
22. На який період припадає найвищий розквіт культури Стародавнього Риму?

Список рекомендованої літератури

1. Козира Є.В. Культурологія : навчальний посібник. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2017. С. 23–72.
2. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : підручник. 3-тє видання. Київ : Центр учбової літератури, 2010. С. 36–152.
3. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. А.Є. Конверського. Харків : Фоліо, 2013. С. 16–39.
4. Шевнюк О. Л. Українська та зарубіжна культура : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2003. С. 29–64.

Тема: Культура Середньовіччя і Ренесансу

План

1. Особливості культури Візантії.
2. Особливості середньовічної культури.

3. Значення християнства для розвитку європейської культури.
4. Розвиток середньовічної освіти і науки.
5. Історичні передумови становлення культури Відродження. Загальна характеристика епохи Відродження.
6. Гуманізм як ідеологія Відродження.
7. Видатні представники епохи Відродження.
8. Реформація та її культурно-історичне значення.

Теми доповідей та презентацій

1. Космополітичний характер культури Візантії та її вплив на культуру Київської Русі і середньовічної Європи.
2. Софія Константинопольська – найвидатніша пам'ятка візантійської архітектури, головний храм всього східнохристиянського світу.
3. Середньовічні університети.
4. Каролінгівське відродження.
5. Романіка і готика – панівні художні стилі в архітектурі та мистецтві епохи Середньовіччя.
6. Видатні вчені епохи Відродження.
7. Мистецтво італійського Ренесансу.

Питання для повторення та обговорення

1. Чим пояснити видатне місце візантійської культури в історії світової цивілізації?
2. Що було світоглядною основою візантійської культури?
3. Які відмінності між католицькою і православною церквою?
4. Що знаходилося в центрі культури європейського середньовіччя?
5. Які соціально-історичні особливості характерні для середньовіччя?
6. Коли Західна Європа в культурному розвитку почала випереджати Візантію?
7. Що вчили в середньовічних школах та університетах?
8. Коли і де започаткувалась епоха Відродження?
9. Які історичні передумови становлення культури Відродження?
10. Які винаходи сприяли Відродженню?
11. Що таке гуманізм?
12. Яка світоглядна різниця між Середньовіччям і Відродженням?
13. В чому значення спадщини античності для культури Ренесансу?

Список рекомендованої літератури

1. Козира Є.В. Культурологія : навчальний посібник. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2017. С. 92–137.
2. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : підручник. 3-тє видання. Київ : Центр учбової літератури, 2010. С. 152–223.
3. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. А.Є. Конверського. Харків : Фоліо, 2013. С. 40–61.
4. Шевнюк О. Л. Українська та зарубіжна культура : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2003. С. 65–82.

Тема: Європейська культура Нового і Новітнього часу

План

1. Витоки та основні засади Просвітництва.
2. Особливості розвитку культури доби Просвітництва.
3. Культура Європи в XIX столітті.
4. Розвиток художньої культури Європи XIX століття: від романтизму до реалізму.
5. Культура як об'єкт теоретичного аналізу на межі XIX–XX століть.
6. Інтеграційні процеси в європейській культурі XX століття.

Теми доповідей та презентацій

1. Інтелектуальні течії епохи Просвітництва.
2. Становлення класичної музики.
3. Історичні умови і визначальні фактори розвитку культури в XIX ст.
4. Модернізм – провідний художній метод мистецтва.
5. XX ст. і нові форми мистецтва.
6. Культура та антикультура.
7. Культура і глобальні проблеми сучасності.
8. Культура на початку XXI століття.

Питання для повторення та обговорення

1. Чим була викликана епоха Просвітництва?
2. Які витоки та основні засади Просвітництва?
3. Які соціально-історичні чинники мали вирішальний вплив на культуру Просвітництва?
4. В чому полягав визначальний момент культурного життя Просвітництва?
5. В чому вбачали просвітителі шлях до прогресу?
6. Хто був найвидатнішим діячем французького просвітництва?
7. На фоні яких соціально-економічних перетворень розвивалися духовні процеси XIX ст.?
8. Чому в народній освіті змінилась орієнтація в навчанні: від гуманістичного знання – до природничих наук?
9. Що сприяло розширенню духовного світу людини в XIX ст.?
10. До чого привела в XX ст. криза гуманізму?
11. Які характерні риси тоталітарної культури?
12. Які причини виникнення масової культури та її роль в сучасному світі?

Список рекомендованої літератури

1. Козира Є.В. Культурологія : навчальний посібник. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2017. С. 153–211.
2. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : підручник. 3-тє видання. Київ : Центр учбової літератури, 2010. С. 152–223.
3. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. А.Є. Конверського. Харків : Фоліо, 2013. С. 62–85.

4. Шевнюк О. Л. Українська та зарубіжна культура : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2003. С. 82–103.

Тема: Феномен української культури і тенденції її розвитку

План

1. Історичні та географічно-просторові чинники як основа феномена української культури.
2. Українська мова як природно-соціальний феномен української культури.
3. Формування нової соціокультурної дійсності в сучасній Україні.
4. Основні напрями формування свідомості українського суспільства.
5. Збереження світової і національної культурної спадщини та формування Концепції державної політики в галузі культури.
6. Місце та роль музейної й архівної справи в збереженні культурної спадщини та розвитку української культури.

Теми доповідей та презентацій

1. Дохристиянські язичницькі вірування – важливе джерело духовної культури українського народу.
2. Культ землі в історії української культури.
3. Культурні наслідки християнізації Київської Русі.
4. Проблема української ментальності в культурологічній думці України.

Питання для повторення та обговорення

1. Охарактеризуйте соціально-культурну дійсність українського суспільства.
2. Який зміст вкладається у поняття «національно-культурне відродження»?
3. Назвіть основні етапи на шляху етногенезу українського народу.
4. Якими є напрями розвитку української культури в сучасних умовах?
5. Охарактеризуйте основні чинники феномена української культури.
6. Охарактеризуйте українську мову як знакову систему, природний інструмент творення української культури.

Список рекомендованої літератури

1. Козира Є.В. Культурологія : навчальний посібник. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2017. С. 211–302.
2. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : підручник. 3-тє видання. Київ : Центр учбової літератури, 2010. С. 278–481.
3. Культурологія : навч. Посіб. / В. І. Абрамов, Б. Г. Мачульський, Т. С. Пітякова та ін. Київ : КНЕУ, 2007. С. 292–343.
4. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. А.Є. Конверського. Харків : Фоліо, 2013. С. 86–125.
5. Шевнюк О. Л. Українська та зарубіжна культура : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2003. С. 103–121.

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет й основні завдання культурології.
2. Специфіка культурологічного знання.
3. Структура культурологічного знання.
4. Категорії культурології.
5. Методи культурологічних досліджень.
6. Основні концепції культурології.
7. Етимологія слова «культура» та історія його вживання.
8. Еволюція поглядів на культуру.
9. Сутність культури.
10. Генеза культури.
11. Функції культури.
12. Поняття типу, типології та типологізації культури.
13. Матеріальна та духовна культура.
14. Світова та національна культура.
15. Масова та елітарна культура.
16. Контркультура та субкультури.
17. Історична типологія культури.
18. Культура та цивілізація: проблеми взаємодії.
19. Культура як світ артефактів.
20. Культура як світ смислів. Види смислів: знання, цінності, регулятиви.
21. Культура як світ знаків.
22. Культура як інформаційний процес.
23. Типологія знаків.
24. Природні знаки.
25. Функціональні знаки.
26. Іконічні знаки.
27. Конвенційні знаки.
28. Вербальні знакові системи – природні мови.
29. Поняття соціокультурної динаміки.
30. Характерні риси основних культурних процесів.
31. Творчість як джерело соціокультурної динаміки.
32. Типи творчої діяльності.
33. Еволюціоністські моделі соціокультурної динаміки.
34. Концепції циклічного розвитку культури.
35. Хвильові моделі динаміки культури.
36. Синергетичний підхід до соціокультурної динаміки.
37. Традиційна та інноваційна культури.
38. Темпоральне розшарування культури.
39. Значення культури Стародавнього Сходу для людської цивілізації.
40. Досягнення культури Месопотамії та Стародавнього Єгипту.
41. Своєрідність культурної старовини Індії та Китаю.
42. Місце античності в історії світової культури.
43. Особливості античної культури.

- 44.Крито-мікенська цивілізація. «Грецька міфологія».
- 45.Наука, література і мистецтво в Стародавній Греції.
- 46.Стародавні Олімпійські ігри.
- 47.Культура епохи еллінізму.
- 48.Культура раннього Риму.
- 49.Культура Риму часів республіки.
- 50.Культура Римської імперії.
- 51.Особливості культури Візантії.
- 52.Особливості середньовічної культури.
- 53.Значення християнства для розвитку європейської культури.
- 54.Розвиток середньовічної освіти і науки.
- 55.Історичні передумови становлення культури Відродження. Загальна характеристика епохи Відродження.
- 56.Гуманізм як ідеологія Відродження.
- 57.Видатні представники епохи Відродження.
- 58.Реформація та її культурно-історичне значення.
- 59.Витоки та основні засади Просвітництва.
- 60.Особливості розвитку культури доби Просвітництва.
- 61.Культура Європи в XIX столітті.
- 62.Розвиток художньої культури Європи XIX століття: від романтизму до реалізму.
- 63.Культура як об'єкт теоретичного аналізу на межі XIX–XX століть.
- 64.Інтеграційні процеси в європейській культурі XX століття.
- 65.Історичні та географічно-просторові чинники як основа феномена української культури.
- 66.Українська мова як природно-соціальний феномен української культури.
- 67.Формування нової соціокультурної дійсності в сучасній Україні.
- 68.Основні напрями формування свідомості українського суспільства.
- 69.Збереження світової і національної культурної спадщини та формування Концепції державної політики в галузі культури.
- 70.Місце та роль музейної й архівної справи в збереженні культурної спадщини та розвитку української культури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Герчанівська П. Е. Культурологія : навч. посіб. для дистанційного навчання / за ред. В. І. Панченко. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Університет «Україна», 2006. 232 с.
2. Козира Є.В. Культурологія : навчальний посібник. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2017. 352 с.
3. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : підручник. 3-тє видання. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 584 с.
4. Культурологія : навч. посіб. / В. І. Абрамов, Б. Г. Мачульський, Т. С. Пітякова та ін. Київ : КНЕУ, 2007. 376 с.
5. Культурологія : курс лекцій / Сабадаш Ю. та ін. Київ : Ліра-К, 2021. 216 с.
6. Культурологія : навчальний посібник. Вид. 3-є, переробл. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 368 с.
7. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. А.Є. Конверського. Харків : Фоліо, 2013. 863 с.
8. Матвєєва Л. Л. Культурологія : курс лекцій : навч. посіб. Київ : Либідь, 20025. 512 с.
9. Основи культурології / за ред. Л. Сандюк, Н. Щубелки. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
10. Подольська Є. А., Лихвар В. Д., Погорілий Д. Є. Кредитно-модульний курс культурології : навчальний посібник. Київ : Фірма «Інкос», Центр навчальної літератури, 2006. 368 с.
11. Шевнюк О. Л. Українська та зарубіжна культура : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2003. 277 с.

